

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Кіровоградської міської
ради
від 26 січня 2012 року
№ 1168

ПРОГРАМА
ЗАПОБІГАННЯ НАДЗВИЧАЙНИМ СИТУАЦІЯМ
ТА ЛІКВІДАЦІЇ ЇХ НАСЛІДКІВ НА 2012 РІК

КІРОВОГРАД

1. Загальні положення (законодавча та нормативно-правова база)

Правовою основою створення Програми запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків на 2012 рік (далі – Програма) є Конституція України, закони України “Про місцеве самоврядування в Україні”, “Про Цивільну оборону України”, “Про правові засади цивільного захисту”, “Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру”, “Про аварійно-рятувальні служби”, “Про пожежну безпеку в Україні”, постанови Кабінету Міністрів України від 29 березня 2001 року № 308 “Про порядок створення і використання матеріальних резервів для запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру та їх наслідків”, від 6 березня 2002 року № 264 “Про затвердження Порядку обліку місць масового відпочинку населення на водних об’єктах”, від 4 лютого 1999 року № 140 “Про порядок фінансування робіт із запобігання і ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків”, комплексна програма розвитку Кіровоградщини «Центральний регіон – 2015».

Програма включає в себе основні завдання, принципи та заходи у сфері захисту населення і територій міста від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, а також реалізацію державної політики у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру.

2. Загальна характеристика стану техногенно-природної небезпеки в місті

Згідно зі ст. 33, 34, 36, 38 розділу II Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”, повноваження виконавчих органів міської ради з питань цивільної оборони, захисту населення і територій від наслідків стихійного лиха, інших надзвичайних ситуацій є виключними делегованими повноваженнями.

Управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення Кіровоградської міської ради (далі – управління) безпосередньо виконувало функції з реалізації повноважень виконавчих органів міської ради у сфері цивільної оборони, захисту населення і територій міста від надзвичайних ситуацій, запобігання їх виникненню, а також реагуванню на них.

Промисловість міста є багатогалузевою та різноплановою. На території міста розміщується 78 потенційно небезпечних об’єктів, 10 з них – хімічно небезпечні. Максимально можлива кількість сильнодіючих отруйних речовин (далі - СДОР), яка може зберігатися на них, сягає: хлор – 2,9 тонни, аміак – близько 100 тонн, інші об’єкти – пожежо – , вибухонебезпечні. 30% хімічно небезпечних об’єктів не мають локальних систем виявлення викиду СДОР, зниження стійкості виробництва до аварій внаслідок спрацьованості основних виробничих фондів, частоті зміни власників та керівництва, що збільшує ризик виникнення надзвичайних ситуацій, ураження персоналу об’єктів та населення, яке проживає біля цих об’єктів, а також низький рівень

культури безпеки населення та недостатня інформованість населення з питань безпеки життєдіяльності. Зниження вимог та ефективності роботи органів державного нагляду за станом техногенно-екологічної безпеки в місті.

Всього по місту в зонах можливого хімічного ураження може опинитися населення близько 45,5 тис. чоловік. Одним із факторів техногенної загрози для територіальної громади міста є вихід із ладу гідротехнічної споруди ВП “Теплоелектроцентрально” КП “Теплоенергетик”, при виникненні аварії на якій в зоні підтоплення можуть опинитися об’єкти господарської діяльності з великою чисельністю працюючих, а також мешканці житлових масивів Кіровського та Ленінського районів.

У весняний період та інші пори року від інтенсивного танення снігу та сильних опадів, прибуття води з верхнього каскаду озер та ставків можливе підтоплення прибережної території річок Інгул та Сугоклея в межах міста від мікрорайону Лелеківки до Завадівки і Масляниківки, площею 435 га з населенням біля 5 тис. чол., в тому числі 1895 чол., що працюють на десяти підприємствах і установах.

Протягом останніх 10 років в місті Кіровограді внаслідок змін природної рівноваги у водному балансі територій, а також техногенних факторів прогресує процес підйому рівня ґрунтовних вод, що призводить до підтоплення значних територій (припинення послідовних робіт по розчищенні річок Інгулу, Сугоклеї, Біянки та заходів берегоукріплення, порушення прибережних водозахисних смуг).

На низькому рівні залишається забезпечення засобами радіаційного та хімічного захисту працівників виконавчих органів міської ради. При затвердженні міського бюджету у попередніх роках на вищезазначені цілі кошти передбачались не в повному обсязі. Низькою є забезпеченість засобами індивідуального захисту і в організаціях, які відносяться до міської комунальної форми власності.

У межах своєї компетенції управління забезпечувало збирання, обробку та аналіз інформації щодо загрози та виникнення надзвичайних ситуацій, організовувало та брало участь у здійсненні ряду заходів, направлених на підвищення готовності органів управління, сил і засобів Кіровоградської міської ланки обласної підсистеми єдиної державної системи запобігання та реагування на надзвичайні ситуації (далі - ЄДС).

Головні проблеми у сфері зниження природних і техногенних ризиків, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, за проведеним моніторингом, найважливішими з них були:

- заходи з підготовки гідротехнічних споруд міста до пропуску вод весняної повені та їх безперешкодний скид через ці гідроспоруди;
- стан гідротехнічної споруди ВП “Теплоелектроцентрально” КП “Теплоенергетик” (капітальний ремонт шандорного елемента);
- забезпечення інженерно-технічних робіт по водовідведенню (розчищення русла р. Інгул та р. Сугоклея та відновлення функціонування прибережних захисних смуг вздовж них);

- заходи першочергового реагування та проведення складних і невідкладних аварійно-відновлювальних робіт, спрямованих на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, пов'язаних з проявами небезпечних природних явищ;

- створення матеріального резерву для запобігання і ліквідації надзвичайних ситуацій, досвід роботи з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій свідчить, що без резервів відповідних матеріальних ресурсів оперативно ліквідувати надзвичайну ситуацію, надати допомогу та відновити систему життєзабезпечення населення, практично, неможливо. Місто має матеріальний резерв, але він потребує постійного поповнення та розширення номенклатури матеріальних засобів на підставі аналізу застосування резерву за призначенням;

- організація проведення демеркуризації ртуті та утилізація хімічно небезпечних речовин;

- організація евакуації населення міста (тимчасове відселення) в разі виникнення надзвичайної ситуації природного та техногенного характеру;

- заходи з забезпечення протипожежного захисту житла, життя і здоров'я людей, об'єктів виробництва, на пожежах по місту за останні два роки загинуло 22 особи, врятовано 14 осіб;

- заходи з організації рятування людей на водних об'єктах в місті. За останні два роки на водосховищах міста загинуло 10 осіб, врятовано 21 особу. Основними причинами трагічних випадків, що призводять до загибелі людей, крім нехтування правилами безпеки поведінки на воді і льоду, є недостатнє вжиття запобіжних заходів, відсутність дієвої системи рятування;

- проведення заходів у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, запобігання та оперативне реагування на них в значною мірою залежать від засобів зв'язку, інформування та оповіщення. На об'єктах міста розташовано 59 електросирен, з них у справному стані - 36. Мережі провідного мовлення в останній час скоротились на 60 % у зв'язку з відмовою населення від цього виду послуг;

- відсутній мобільний зв'язок з оперативними групами реагування;

- підготовка населення та фахівців невоєнізованих формувань до дій у кризових ситуаціях;

- необхідність удосконалення єдиної міської мобільної чергово-диспетчерської служби реагування на звернення громадян міста за єдиним телефонним номером 1580;

- санація діючого міського сміттєзвалища;

- знешкодження радіаційного опромінення жителів окремих районів м. Кіровограда;

- значне зростання вірогідності виникнення санітарно-епідеміологічних, дорожньо-транспортних, пожежо-, вибухонебезпечних та інших подій у осінньо-зимові періоди.

Стан природно-техногенної безпеки і динаміка надзвичайних ситуацій останніх років свідчать про зростання рівня загрози в життєдіяльності населення, економіці та навколишньому природному середовищу. Найбільших втрат і руйнувань зазнають об'єкти енергетичного і промислового комплексів, систем зв'язку, комунальне господарство та інші галузі, від яких безпосередньо залежить життєзабезпечення населення.

Недосконалість законодавчої бази, що в існуючих економічних умовах не забезпечує сталого функціонування виробництва, недостатня відповідальність власників об'єктів підвищеної небезпеки за додержання режиму безпечної життєдіяльності.

Зазначаючи майже щорічного впливу стихійного лиха, вони стають все більш вразливими і чутливими до руйнівних чинників та надзвичайних ситуацій і потребують вжиття невідкладних заходів щодо зменшення природно-техногенного впливу на безпеку населення і територій міста.

3. Головні проблеми стану техногенно-природної небезпеки в місті

З метою комплексного розв'язання проблем захисту населення і територій міста від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, в інтересах безпеки окремої людини, територіальної громади і довкілля Програмою передбачено фінансове забезпечення наступних заходів:

- вдосконалення та підтримання існуючих мереж зв'язку, оповіщення та інформування населення міста в системі цивільної оборони міста;
- підготовка населення і фахівців щодо запобігання та реагування на надзвичайні ситуації;
- поповнення матеріального резерву для запобігання і ліквідації надзвичайних ситуацій;
- забезпечення працівників виконавчих органів Кіровоградської міської ради засобами радіаційного та хімічного захисту;
- проведення розчистки р. Інгул в центральній частині міста та відновлення функціонування прибережних захисних смуг вздовж неї;
- виконання аварійно-відновлювальних робіт, що можуть створювати загрозу життю та здоров'ю людей, інфраструктурі міста;
- демеркуризація важких металів та інших небезпечних речовин, лабораторні дослідження та їх утилізація;
- забезпечення інженерно-технічних робіт по водовідведенню, унеможливленню розповсюдження зсувонебезпечних процесів і явищ;
- запобігання загибелі людей на водних об'єктах міста;
- заходи з підготовки гідротехнічних споруд міста до пропуску вод весняної повені та їх безперешкодний скид через ці гідроспоруди;
- заходи першочергового реагування та проведення складних і невідкладних аварійно-відновлювальних робіт, спрямованих на запобігання виникненню НС, пов'язаного з проявами небезпечних природних явищ;
- організація евакуації населення міста (тимчасове відселення) в разі виникнення надзвичайної ситуації природного та техногенного характеру;

- заходи з забезпечення протипожежного захисту житла, життя і здоров'я людей, об'єктів виробництва.

Вказані заходи виконувалися протягом 2011 року, але це також головні проблеми на сьогоднішній день, які необхідно вирішити у 2012 році.

Виконання Програми забезпечить створення умов для належного виконання завдань з питань запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та гарантованої ліквідації їх наслідків.

3.1. Мета Програми на 2012 рік

Метою Програми є:

комплексне розв'язання проблеми захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру в інтересах безпеки окремої людини, територіальної громади, національного надбання і довкілля;

поступове зниження ризику виникнення надзвичайних ситуацій та підвищення рівня захисту населення і територій міста від надзвичайних ситуацій;

забезпечення необхідних умов щодо безпечної життєдіяльності населення та сталого соціально-економічного розвитку міста.

Для досягнення зазначеної мети передбачається вирішити такі основні завдання:

знизити ризики виникнення та пом'якшити можливі наслідки надзвичайних ситуацій або прискорити їх ліквідацію;

підвищити ефективність витрат, спрямованих на реалізацію заходів цивільного захисту;

забезпечити ефективне управління силами і засобами ліквідації надзвичайних ситуацій;

підвищити безпеку життєдіяльності населення;

підвищити ефективність інформаційно-аналітичного забезпечення;

підвищити рівень інформаційної безпеки при здійсненні діяльності щодо зниження ризиків надзвичайних ситуацій;

підвищити ефективність системи управління і реагування у процесі запобігання надзвичайним ситуаціям, ліквідації їх наслідків та життєзабезпечення постраждалого населення, її інформатизації;

підвищити ефективність підготовки кадрів, керівного складу та фахівців з питань цивільного захисту, навчання населенням діям у надзвичайних ситуаціях.

Досягнення головної мети Програми сприятиме реальній суспільній підтримці діяльності органів місцевого самоврядування у сфері забезпечення сталого розвитку міста, створення безпечних умов життєдіяльності населення.

Заходи по забезпеченню виконання Програми додаються.

3.2. Пріоритети виконання заходів по забезпеченню Програми

За існуючим станом, виконання заходів з запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків, передбачених

даною Програмою, забезпечується управлінням з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення Кіровоградської міської ради, оскільки в управлінні накопичена необхідна інформація щодо сучасного стану техногенно-екологічної безпеки у місті та практичний досвід з організації виконання заходів з ліквідації надзвичайних ситуацій, організації евакуації (відселення) населення з небезпечних територій та об'єктів, підготовки населення і фахівців органів управління та сил цивільного захисту до дій у кризових ситуаціях.

4. Основні завдання Програми

Основними завданнями виконання Програми є:

- проведення комплексу профілактичних заходів, спрямованих на виявлення та запобігання найбільш вірогідним у місті надзвичайним ситуаціям техногенного та природного характеру;
- забезпечення реальної готовності органів управління, сил та засобів, призначених для оперативного реагування на надзвичайні ситуації при їх виникненні та ліквідації їх наслідків;
- підвищення ролі і впливу органів місцевого самоврядування у сфері запобігання і реагування на надзвичайні ситуації;
- підготовка населення, керівного складу і фахівців з питань цивільного захисту населення до дій при виникненні надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

5. Система контролю та звітності за ходом виконання Програми

Основними напрямками контролю за реалізацією передбачених у Програмі заходів є:

звітність про стан виконання відповідних розділів Програми перед Кіровоградською міською радою та її виконавчим комітетом – 1 раз на квартал;

з питань здійснення делегованих повноважень органів виконавчої влади – підзвітне управлінням з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Кіровоградської обласної державної адміністрації – 1 раз на півріччя;

аналіз ходу виконання Програми та вжиття додаткових заходів, спрямованих на досягнення її мети;

систематичне висвітлення у засобах масової інформації стану пожежно-техногенної безпеки у місті та заходів з його поліпшення.

Начальник управління з питань
надзвичайних ситуацій та цивільного
захисту населення Кіровоградської міської ради

С.Коваленко